
Број: 03/6-50-14-12-15/15

Сарајево: 3.12.2015.

IZVJEŠĆE SA TEMATSKE SJEDNICE

POVODOM 3. PROSINCA, MEĐUNARODNOG DANA OSOBA SA INVALIDITETOM, ODRŽANE 3.12.2015,

Generalna skupština Ujedinjenih naroda (UN) u listopadu 1992. godine usvojila je rezoluciju kojom je 3. prosinac proglašen Međunarodnim danom osoba s invaliditetom. Cilj obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom je postizanje boljeg razumijevanja problema invaliditeta u široj društvenoj zajednici, ostvarenje svih prava koje osobe s invaliditetom imaju, te njihova potpuna uključenost u društvo u kojem žive.

Tim povodom, Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH u suradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH 3.12.2015, održalo je tematsku sjednicu.

Tematsku sjednicu je otvorio predsjedatelj Zajedničkog povjerenstva za ljudska prava, Borislav Bojić, a nakon toga su se obratili Predrag Jović, zamjenik ministricе za ljudska prava i izbjeglice BiH, Elvira Bešlija, predsjedateljica Vijeća za osobe s invaliditetom BiH, Zoran Dobraš, predsjedatelj Koordinacionog odbora organizacija osoba s invaliditetom Republike Srpske i član Vijeća za osobe s invaliditetom BiH, Amira Krehić, šefica Odjela za praćenje prava osoba s invaliditetom institucije Ombudsmana za ljudska prava BiH, Ahmet Baljić, direktor Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom FBIH.

Bosna i Hercegovina je 2009. godine ratificirala Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom, a u ožujku 2010. godine i Opcioni protokol, čim se obvezala da primjenjuje i

provodi međunarodne standarde u oblasti invalidnosti.

Na sjednici je istaknut probleme siromaštva, visoke stope nezaposlenosti i isključenosti iz društva, i drugi niz problema sa kojima se osobe s invaliditetom svakodnevno suočavaju. Osobe s invaliditetom u BiH imaju ograničene mogućnosti školovanja i ograničen pristup javnim objektima i institucijama. Državne institucije se djelimično pridržavaju zakona koji nalažu osiguranje jednakih prava u društvu za osobe s invaliditetom.

Usvojenom Politikom o invalidnosti u BiH, 2008. godine pristupilo se izradi i usvajanju strategija o invalidnosti u Federaciji BiH i Republici Srpskoj. Ove strategije usklađene su sa Konvencijom UN-a i reguliraju pitanja iz 23 oblasti života i rada osoba s invaliditetom. Riječ je o oblastima socijalne zaštite, života u zajednici, pristupa zdravstvu, profesionalne rehabilitacije, osposobljavanja i zapošljavanja, obrazovanja, pristupa informacijama, kulture i sporta.

Na osnovu pokazatelja nadležnih institucija, statistika pokazuje da gotovo 2/3 ukupnog broja odraslih osoba s invaliditetom živi blizu ili ispod zvanične linije siromaštva. Zaposlene osobe s invaliditetom najčešće primaju minimalne naknade. Visoka stopa nezaposlenosti ove populacije nastaje usljed nedostatka znanja i vještina koje se traže na tržištu rada, zbog stanja BiH ekonomije, mali je kapacitet zapošljavanja i rijetkog i sporadičnog otvaranja novih radnih mjesta.

Na kraju sjednice zaključeno je da će Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava, na osnovu stenograma sa današnje sjednice, predložiti zaključke koji će biti dostavljeni Zastupničkom domu i Domu naroda Parlamentarne Skupštine BiH, na usvajanje.

PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA

1. Zajedničko povjerenstvo predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH da, poduzme potrebne mjere, kako bi se povećao proračun za ostvarivanje prava osoba s invaliditetom u Bosni i Hercegovini.
2. Preporučuje se, Središnjem izbornom povjerenstvu da učini napore kako bi se poštovali mehanizmi propisani podzakonskim aktima Središnjeg izbornog povjerenstva o načinu glasovanja osoba s invaliditetom u BiH, te da se glasački materijali prilagode stanju i potrebama osoba s invaliditetom.

3. Zajedničko povjerenstvo smatra da je obveza svih razina vlasti, Vlade Federacije BiH, Vlade Republike Srpske i Brčko Distrikta, lokalnih zajednica te svih nadležnih institucija da rade na povećanju broja zapošljavanja osoba s invaliditetom.
4. Pozivaju se mediji u Bosni i Hercegovini da promovišu pozitivne primjere zapošljavanja i promocije zapošljavanja osoba s invaliditetom.
5. Pozivaju se nadležna entitetska ministarstva zdravstva i obrazovanja, da poboljšaju usluge koje se odnose na zdravstvo i obrazovanje, koje su potrebne osobama s invaliditetom, kao i za poboljšanje inkluzivnog školstva.
6. Pozivaju se nadležne institucije da pristupe izradi kriterija za procjenu invalidnosti koja je usklađena sa Konvencijom i Standardima svjetske zdravstvene organizacije kao i da izradi funkcionalni registar sa podacima o vrstama invaliditeta, polnim i starosnim karakteristikama osoba s invaliditetom, kako bi se mogli koristiti kao osnovni podatak za procjenu stanja ljudskih prava ovih osoba.
7. Pozivaju se nadležne institucije da utiču na poboljšanje provođenja Zakon o znakovnom jeziku, kao i zakonske regulative u BiH, koje se odnose na sistem informiranja i pristup informacijama i komunikacijama, kako bi osobe s invaliditetom imale mogućnost komunikacije u ostvarivanju svojih prava, što se posebno odnosi na javne servise, javne institucije i korištenje usluga kao što su notarske, sudske usluge i slično tome.
8. Neophodno je propisati i usvojiti standarde koji se odnose na urbanizam i građenje, kako bi osobe s invaliditetom imale mogućnosti za pristup zgradama insitucija, javnom prevozu i liftovima.

Predsjedatelj Zajedničkog povjerenstva

Borislav Bojić